SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 6. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 1497. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 16 Mars 1903. | Expedition: Vallingatan 11. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 23:e Årg.

Maikki Järnefelt.

Vår hufvudstad har under denna vårsäsong fått och får nöjet att mottaga tre af Finlands främsta sångerskor och göra bekantskap med deras konstnärlighet. Grefvinnan Aina Mannerheim har nyligen med stor framgång konserterat här likasom sedan i den norska hufvudstaden, i dessa dagar ha vi tillfälle att få höra fru Maikki Järnefelt, och snart nog kommer fru Ida Ekman att konsertera härstädes.

MAIKKI JÄRNEFELT, född Pakarinen, är såsom fädernenamnet antyder finska till börden. Hennes födelseort är staden Joensun i Karelen; för öfrigt är det obetydligt hvad vi om henne känna i biografisk väg. Sångstudier idkade hon först i Helsingfors vid dess musikinstitut, sedermera begaf hon sig till Paris för att utbilda sin sångkonst hos fru Marchesi och erhöll för detta ändamål ett treårigt statsstipendium. Längtan att göra sig förtrodd med den nya operalitteraturens förnämsta kvinliga sångpartier, särskildt de wagnerska, föranledde henne att flytta öfver till Berlin och bedrifva härför nödiga studier hos Julius Hey, den af Wagner själf berömde och till instudering af hans Nibelungen-dramer anlitade sångläraren. Efter dessa studiers afslutning började hon sin artistiska verksamhet och framträdde med stor lycka på flera tyska operascener, såsom Breslau, Berlin, Magdeburg, Düsseldorf o. s. v. Ej mindre framgång har hon vunnit såsom konsertsångerska på de stora konserterna i Moskva och Petersburg, i Tyskland och i hemlandet.

I den revy öfver musiklifvet i Finland och våra andra grannland — specielt i hufvudstäderna — som under mer än tio år influtit i denna tidning, har Maikki Järnefelts namn icke så sällan förekommit, särskildt ock i fråga om välgörenhetskonserter för folkbildningens höjande eller nödens afhjälpande i hennes hemland. Så finna vi henne 1894 biträda vid en konsert i Vasa — hon hette då ännu Maikki Pakarinen — hvarvid »Paradiset och Perin» af Schumann under sommaren utfördes å »Folkupplysningssällskapets» 8:de allmänna sång- och musikfest. Under detta eller början af följande år måtte sångerskan ha ingått äktenskap med komponisten Armas Järnefelt, ty i mars 1895 gaf hon under detta namn konsert i Helsingfors med biträde af sin man. I slutet af 1898, efter en annan hennes konsert, prisas hon af kritiken för särdeles lyckadt utförande af sånger ur Wagner-operor, och därvid uppgifves att hon under själfva fru Cosima Wagners ledning inöfvat dessa. Året därpå, efter studier i Paris, sjöng hon med stor framgång i Petersburg.

Maikki Järnefelt.

Om fru Järnefelts konstnärliga förmåga yttrar sig Cesar Cui, den ryske tonsättaren, musikprofessorn och kritikern, i följande ordalag: »Fru Järnefelt är i alla hänseenden en sångerska af allra första rang. Hon förfogar öfver en kraftig, frisk, klangfull, jämnt utbildad och varm stämma, hög mezzosopran af mer än två oktavers omfång. Hennes teknik är förträfflig äfven i fråga om koloratursång och särdeles nyansrik i till- och aftagande styrka. Om vi därtill bifoga att det musikaliska utförandet är fulländadt och att hennes varma temperament hänför åhörarne, så framgår häraf att fru Järnefelt kan räknas bland våra mest framstående konstnärinnor.» En annan säger att hon också hör till de skönaste, så att både öga och öra får njuta af hennes uppträdande.

Såsom operasångerska har fru Järnefelt gjort sig mycket omtyckt. En kritiker har sagt om henne: »Fru Järnefelt är en af de graciösaste wagnersångerskor vi känna.» Bland de operapartier som angifvas i ett oss tillgängligt häfte med

recensioner öfver sångerskans uppträdande på scenen finna vi Sieglinde, Elsa, Elisabeth, Senta och Margareta i Gounods »Faust». Som konsertsångerska får hon ej mindre beröm, vare sig det gäller tolkningen af Schuberts »Erlkönig» och Rubinsteins »Asra» eller Griegs »En svane», Hildachs »Lenz», Brahms' »Vergebliches Ständchen» etc.

Fru Järnefelt har nyligen skördat rika lagrar på sina konserter i norra Tyskland, hvarvid hon haft en utmärkt ackompanjatör i sin man, den mest genom sin symfoniska dikt »Korsholm» i utlandet bekanta, finska tonsättaren; för öfrigt genom vackra kör- och solosånger känd hos oss. Äfven här kommer han att medverka vid sin frus konserterande.

Beethoven.

Efter anteckningar af baron de Trémont, meddelade af Jean Chantavoine.

Bemyndigad öfversättning ur »*Die Musik*».

Tack vare herr Couderc, amanuens vid handskriftsafdelningen i franska nationalbiblioteket i Paris, har jag funnit ett manuskript, som säkert kommer att väcka alla Beethovenvänners intresse. Författaren, baron de Trémont (född 1779, död ungefär 1852), testamenterade National- (dåvarande Kejserliga) biblioteket fem tämligen tjocka manuskriptband innehållande anteckningar öfver berömda personer af alla stånd och yrken, hvilka baron Trémont hade lärt känna i parisersocieteten eller i utlandet. Trémont framställer sig själf som intresserad dilettant i musik, hvilket äfven framgår af hans hågkomster af komponister, sångare och virtuoser.

Följande berättar om hans bekantskap med Beethoven.

År 1809 under Napoleons krig mot Österrike uppdrogs åt mig, medlem af statsrådet, att öfverbringa detsammas beslut till kejsaren. Trots min hastiga afresa var jag fullt besluten att om armén komme att tränga fram till Wien skaffa mig tillträde till Beethoven, hvars geni jag beundrade och hvars verk jag kände utantill.

Fördenskull bad jag Cherubini om ett rekommendationsbref.

»Jag skall gifva er ett bref till Haydn och vet att den hedersmannen skall taga emot er väl, men till Beethoven skrifver jag ej; jag skulle blifva utom mig, ifall han tillbakavisade någon, som jag rekommenderat. Han är en ouppfostrad människa!»*

Därpå vände jag mig till Reicha. »Jag fruktar», svarade denne mig, »att mitt bref kommer att gagna er föga. Sedan Frankrike förvandlats till kejsardöme hatar Beethoven fransmännen och deras kejsare så djupt att Rode, Europas främste violinist, fick på genomresa till Ryssland, stanna åtta dagar i Wien, utan att kunna bli emottagen af honom. Beethoven är människoskygg, nyckfull, en misantrop. Kort och godt, för att ni skall få en föreställning om honom behöfver jag blott berätta, att då kejsarinnan (prinsessa af Bayern, Frans II:s andra gemål) en morgon lät bedja honom besöka sig, svarade han, att han var sysselsatt hela dagen, men att han skulle försöka komma nästa morgon.»

Denna berättelse kom mig att tro att mitt bemödande att få lära känna Beethoven skulle blifva omöjligt. Jag hade hvarken rykte, titel eller något som kunde förläna mig anseende. Min rädsla att blifva tillbakavisad var så mycket mer berättigad som Wien för andra gången besköts af franska armén och jag kom dit som Napoleons statsråd. Trots det ville jag dock försöka min lycka. Jag begaf mig sålunda till den otillgänglige mästaren men vid hans port kom jag att tänka på att jag valt en olycklig dag, ty som jag gjort ett officielt besök, bar jag statsrådsuniform. Ty värr bodde Beethoven på en af vallarne och då Napoleon hade befallt deras förstörande, hade man låtit minorna springa under hans fönster.

Hans grannar visade mig hans bostad. »Han är hemma», sades det mig, »men för ögonblicket har han ingen tjänstflicka, ty han byter oupphörligt, och det är mycket osäkert om han skall släppa in er.» Jag knackade på tre gånger och höll just på att gå, då en förskräckligt ful och till synes mycket misslynt man öppnade dörren och frågade mig hvad jag ville. »Har jag den äran att tala med herr Beethoven?» — »Ja, min herre», svarade han mig på tyska, »men jag måste genast säga eder att jag förstår mycket lite fransyska.» — »Jag förstår tyska lika så lite, min herre», svarade jag honom, »men mitt ärende är blott att lämna ett bref från herr Reicha i Paris.» Han ser på mig, tar brefvet och låter mig gå in.

Hans bostad bestod blott efter hvad jag tror af två rum. Det första hade en afstängd alkov, i hvilken hans bädd stod, densamma var emellertid så liten och mörk att Beethoven måste göra sin toilett i det andra rummet eller i salongen. Må man föreställa sig det smutsigaste och oordentligaste man kan tänka sig, stora vattenpussar betäckte golfvet och på den tämligen ålderstigna flygeln kämpade dam och smuts en het kamp med manuskript och tryckta notblad. Där bredvid stod ett litet valnötsbord, hvilket bar tydliga spår af att det därpå stående bläckhornet ofta varit ikullslaget. Äfven låg där en mängd nerbläckade gåspennor, hvilka tydligen voro i behof af en grundlig rengöring. Stolarne, som till största delen hade halmsitsar, voro betäckta med klädesplagg och andra föremål samt tallrikar, på hvilka ännu sågos rester af föregående dags aftonmåltid. Balzac eller Dickens skulle kunna uttänja denna beskrifning ännu på tvänne sidor och skulle behöfva lika mycket för att gifva en noggrann beskrifning på den store komponistens person och dräkt, men då jag hvarken är Balzac eller Dickens, inskränker jag mig till de orden: Jag var hos Beethoven!

Jag talade endast helt obetydligt tyska, men förstod språket något bättre och han var ej heller särdeles hemma i fransyskan. Jag var förberedd på, att han skulle afskeda mig så fort han läst mitt bref och att vår bekantskap därmed skulle vara till ända. Jag hade sett björnen i sitt ide och det var mer än jag vågat hoppas. Döm därför om min förvåning, då han utan att öppna brefvet lade det på ett bord och bjöd mig en stol, och ännu mer tilltog min häpnad, då han började prata. Han frågade mig, hvilken uniform jag bar, frågade efter min ställning, min ålder, orsaken till min resa, om jag var musikalisk och ämnade bosätta mig i Wien. Jag svarade att brefvet från Reicha skulle förklara honom allt detta mycket bättre än jag vore i stånd till. »Nej, nej, tala ni», sade han till mig, »tala blott långsamt, ty jag är döf, men jag skall nog förstå er.» Jag gjorde de otroligaste ansträngningar i språkligt afseende och han bemödade sig också. Det blef den märkvärdigaste blandning af dålig tyska från min sida och dålig fransyska från hans, men hufvudsaken var att vi förstodo hvarandra. Besöket varade mer än tre kvarts timma och han bad mig att återkomma.

Jag gick ut stoltare än Napoleon hade kommit till Wien; jag hade eröfrat Beethoven!

Orsaken till det nu mellan oss begynnande lifliga umgänget kan jag blott förklara genom Beethovens egendomliga karaktär. Jag var ung, vänlig och höflig, en främling och raka motsatsen till honom; antagligen af nyckfullhet, annars kan jag ej utfundera det, fann han behag i mig. Och då fantastiskt anlagda människor sällan frukta för att gifva vika för sina böjelser, gaf han mig flera rendez-vous under min vistelse i Wien, ja han till och med improviserade för mig ensam en à två timmars tid åt gången. Om han då hade en tjänsteflicka tillsade han henne att icke släppa in någon, och om den besökande hörde klaver-

* Cherubini var som bekant motståndare till Beethoven; angående de sista kvartetterna sade han blott: »De komma mig att rysa.»

spel, skulle hon säga, att han improviserade och ej toge emot någon.

Några musiker, med hvilka jag blef bekant, höllo en sådan utmärkelse för omöjlig. »Vilja ni tro mig», frågade jag dem »om jag visar eder ett bref skrifvet af honom på franska?» — »På franska? Det är ej sant! Det språket kan han ju knappast och skrifver ej en gång läslig tyska. Han är ej i stånd till en sådan ansträngning!» — Jag gaf dem nu som bevis brefvet. »Då», svarade de mig, »måste han hysa stor förkärlek för er. I sanning en gåtfull människa!»

Brefvet, som för mig är af oskattbart värde, har jag låtit inrama.

Beethovens improvisationer hafva kanske gjort det mäktigaste intryck jag någonsin erfarit. Jag vore nästan böjd för att tro, att den som ej hört honom improvisera, ej kan mäta hela vidden af hans geni. Ofta sade han till mig, impulsiv som han var, sedan han slagit an några ackord: »Intet faller mig in, låtom oss vänta därmed till en annan gång!» Och i stället underhöllo vi oss öfver filosofi, religion, politik och i synnerhet öfver Shakespeare, hans afgud, i en blandning af språk, som skulle ha aflockat en åhörare ett hjärtligt skratt.

Om man med en människa med esprit menar en, som förstår att göra anderika, fint slipade anmärkningar, var Beethoven det på intet sätt. Han var för tystlåten för att hans samtal skulle kunna verka lifligt. Hans tankar kommo stötvis, voro alltid stora och ädelmodiga, ehuru ofta ej träffande. Mellan honom och Jean Jacques Rousseau fanns en viss samstämmighet i felaktiga åsikter, som hade sin yttersta orsak i att de till följd af sitt misantropiska lynne hade skaffat sig en fantasivärld, som hvarken kan hänföras till den mänskliga naturen eller den sociala staten.

Men Beethoven hade läst särdeles mycket. Ty genom sin ensamhet, sin döfhet och sitt vistande på landet hade han haft tid att fördjupa sig i studiet af de grekiska och latinska skriftställarna, samt i Shakespeare. Läggom därtill ett egendomligt, men uppriktigt intresse, som, ehuru uppbyggdt på falska förutsättningar, gaf hans samtal om än icke något särskildt tilldragande, så dock något originelt och egenartadt. Och då han visade mig en viss välvilja, såg han på sitt gubbaktigt knarriga sätt mycket hellre, att jag motsade honom, än att jag städse var af samma åsikt som han.

Om han var väl disponerad den dag han lofvat improvisera, verkade han mäktigt gripande; uppfylld af entusiasm och medryckande kraft, aflockade han instrumentet de härligaste melodier och det mest smekande välljud, ty inom trollkretsen af sin musikaliska skapareförmåga behöfde han ej bemöda sig om att frambringa verkningsfulla effekter, de kommo af sig själfva utan att han sökte dem. Hans klaverspel var ej korrekt och hans fingersättning ofta felaktig, något som hindrade tonens skönhet emellanåt, men hvem brydde sig om att tänka på virtuosen; man var helt och hållet under inflytande af hans tankar.

Jag frågade honom, om han ej hade lust att lära känna Frankrike. »Innan Frankrike fick kejsare önskade jag det mycket, nu har lusten försvunnit. Dock skulle jag gärna vilja höra de mozartska symfonierna (han nämnde hvarken sina egna eller Haydns), som man säger att pariserkonservatoriet uppför mönstergillt. Men jag är för fattig för att göra en resa som måste bli mycket kort, af blott och bar nyfikenhet.» — »Res med mig, jag tar Er med». — »Det är väl ej ert allvar? Jag kan dock ej tillåta att ni gör er så stora utgifter för min skull.» — »Var ni ej orolig, utgifterna äro lika med noll; resekostnaderna äro redan betalda för mig, jag tar er med i min vagn. Om ni är nöjd med ett litet rum kan jag ställa ett dylikt till ert förfogande. Ni säger således ja, det lönar väl mödan att tillbringa 14 dagar i Paris. Ni behöfver blott betala återresan och för mindre än 50 gulden kan ni komma tillbaka.» — »Ni frestar mig verkligen, jag skall tänka på saken.» —

Jag bad honom flera gånger att besluta sig. Hans obeslutsamhet motsvarade städse hans dåliga lynne. — »Jag kommer att bli öfverhopad af besökande.» — »Ni mottar dem helt enkelt ej.» — »Får massor af inbjudningar» — »som ni ej antager» — »man kommer att plåga mig att spela och komponera» — »ni svarar att ni ej har tid därtill,» — »Edra parisare komma att hålla mig för en björn.» — »Hvad behöfver ni bry er om det? Det bevisar att ni ej känner dem. Paris är en ort af frihet och oafhängighet från alla sällskapliga bojor. Framstående män blifva så mottagna som det behagar dem att framträda. Och om man är främling och därtill något excentrisk så är framgången gifven.» —

Ändtligen räckte han mig en dag handen och sade att han skulle komma med mig.

Jag var hänryckt — att få Beethoven till Paris, att låta honom bo hos mig och att införa honom i den musikaliska världen, var för mig en slags triumf. Men till straff för min för tidiga glädje skulle planen ej förverkligas. — — — — — — — —

Efter den kort därpå slutna freden måste Trémont tillbaka till Paris. Han skulle aldrig återse Beethoven. Hans hågkomster af mästaren sluta med korta biografiska och kritiska notiser ur hvilka vi kunna anföra följande rader:

»Napoleons storhet sysselsatte mästaren lifligt och han talade ofta med mig därom. Trots det, att han ej var välvilligt stämd mot honom, märkte jag, att han beundrade hans uppåtstigande från en obemärkt ställning. Det smickrade hans demokratiska idéer. En dag sade han till mig: »Är jag tvungen att uppvakta kejsaren, då jag kommer till Paris?» Jag försäkrade honom att det ej vore nödvändigt, om han ej blefve uppmanad därtill. — »Och tror ni att han skall göra det?» — »Jag skulle ej betvifla det ett ögonblick, om han visste att uppskatta er betydelse, men ni vet ju genom Cherubini, att han blott föga förstår musik.» — Denna fråga ingaf mig, att det, trots hans åsikter, skulle smickra honom att blifva utmärkt af Napoleon. —

Människoskygg och med obesvarad kärlek vandrade han genom lifvet. Man vet ej hvem Giulietta var, till hvilken han skrifvit de lidelsefulla brefven, man vet blott att hon var gift. Han hyste ock en stark böjelse för grefvinnan Erdödy, en kärlek, som påminner om Rousseaus till fru d'Houdetot. Jag känner äfven till hans tredje tycke, men kan ej namngifva henne.*

Då Napoleon bemäktigade sig Wien för andra gången, gjorde hans broder Jerome, dåvarande konung af Westfalen, Beethoven det förslaget att antaga kapellmästarebefattningen hos honom med 7,000 fr. lön. Jag var då i Wien och mästaren bad mig i förtroende om råd. Jag rådde honom, som jag tror riktigt, att ej emottaga erbjudandet, icke därför att jag förutsåg detta konungarikes fall, utan emedan Beethoven ej skulle hafva stannat sex månader vid Jeromes hof.» — —

Till dessa anteckningar bifogas ett stycke notpapper i kvartformat på hvilket Beethoven skrifvit ungefär sex rader och i hvars melodi man spårar urtemat till »den nionde», alltså redan år 1809. Trémont angifver denna handskrift som ett utdrag ur en i hans ego varande livre thèmatique d. v. s. skizzbok. I öfra hörnet står med Trémonts stil att läsa 281, på den tomma bakre sidan 282. Antagligen är bladet det sista af en utomordentligt tjock skizzbok, som liksom ofvannämnda franska bref gått förloradt genom egarens skuld.

---

* Ur historisk synpunkt kan man blott beklaga baron Trémonts tystlåtenhet. 1852 torde dock all hemlighetsfullhet angående Beethovens hjärteangelägenheter anses förfallen! Enligt sin utsago skall Trémont vid ett viktigt tillfälle i mästarens lif hafva spelat en viktig roll.

Musiken ur sociologisk synpunkt.

Af B. R—s.*

Det sociologiska draget i musiken framträder under alla tider, vid alla vändpunkter i historien, men naturligtvis icke på samma sätt och i samma utsträckning. En noggrann pröfning visar alltid hvilka förhållanden som råda mellan vissa konstarter och vissa kretsar i det mänskliga samfundet, lika mycket om det gäller den antika monodien, polyfonien hos en Palestrina eller symfonien och musikdramat.

Hos grekerna stod musiken i närmaste förbindelse med poesi och dans, vid alla ceremonier, privata som offentliga, spelande en stor roll. Dess anseende stod så högt att Pindarus i verser prisade den seger som vanns af flöjtblåsaren Midas från Agrigentum. I uppfostran spelade den en stor roll. Benämningen af tonarterna efter de särskilda stammarna (dorisk, frygisk, lydisk etc.) beteckna tillräckligt musikens sociala natur. Bekant är också ett ställe i Platons »Staten», däri han utesluter molltonarterna vid undervisningen emedan de icke egna sig till att bilda beskyddare åt staten, hvaremot den doriska och frygiska harmonien vore passande för krigare, ämbetsmän och präster. Äfven Aristoteles betecknar musikens uppgift vara att bilda människor, framför allt medborgare, hvilka under det gamla statsväsendet utgjorde eliten af människor. Med kristendomens införande öfvergingo sedan dessas enkla sånger till den troende folkmassans egendom och blefvo det århundraden igenom (»kyrkotonerna»).

På annat sätt social, om kanske i mindre grad, var nederländarnes och italienarnes polyfoni. Den gick ut ifrån folket och växte upp ur krigs- och danssånger, om den äfven var af kristlig karaktär. I sextonde århundradet begynte man också att på realistiskt vis musikaliskt skildra folklifvet. Clément Jeannequin begagnade sig sålunda af gatuhandlarnes rop i Paris, den tyske Eccard (1553—1611) målade i toner det rörliga lifvet på Marcus-platsen i Venedig och italienaren Strigio komponerade »kvinnornas pladder vid tvättbaljorna». Icke blott till innehåll utan ännu mer till formens byggnad är den polyfona musiken soical. I denna mening är Palestrinas konst äkta »katolsk», d. v. s. allmän, så till vida som den utesluter solosången liksom hvarje personlig, individuell tolkning och ej låter någon stämma herska öfver den andra. »Den är», såsom Bellaigne yttrat, »det mest beundransvärda uttrycksmedel icke blott för tron utan ock för kärleken till nästan». För musiken kom sedan renässansen långt senare än för de andra konserterna och bragte också in denna lagen om individualiteten till giltighet. Recitativet, melodien löste sig, alldeles som om de voro nyskapelser, från den vokala kontrapunkten och vände menigheten ryggen, likasom i medvetenhet af sin återvunna skönhet; och så blef denna konst, som hittills varit den mest folkliga, förvandlad till en aristokratisk. Det 17:de århundradets lyriska drama uppstod i Florenz i Giovanno Bardis palats, grefven af Vernio, och länge efteråt gjorde sig detta den nya konstens ursprung bemärkt i såväl Italien som i Frankrike och Tyskland. Konsertoperorna, kantaterna blomstrade vid furstarnes hof, i Italien uppstodo musikakademier öfverallt och privatteatrar odlade operan; dermed var fältet öppnadt för virtuosväsendet, för egenkärlekens estetiska ockrande. Den aristokratiska fullkomligheten hos denna konst icke allenast gjorde den främmande för folket, utan enskilta potentater sökte till och med att uteslutande för sig och sin familj behålla sina skyddslingar bland konstnärerna. Så berättas om sångaren Vittori att han flera gånger blef bortröfvad och att han slutligen kom till påfven Urban VII:s hof, hvilken gjorde honom till riddare. Hans berömdhet i Rom var så stor, att folkmassor omringade palatser där han sjöng, och om den personliga verkan af hans konst berättar Erythräus, hans biograf, att åhörarne så häftigt upprördes af hans sång, att de måste knäppa upp kläderna för att hämta andan. Icke heller i Tyskland hade folket någon andel i konsten, som, i följd af det elände 30-åriga kriget medförde, endast kunde föra en bekymmersam tillvaro. Den klyfta, som genom kriget uppstod mellan de förnäma och folkmassan, var så djup, att långa årtionden förlupo innan man kunde slå någon bro öfver eller fylla den. Så kom det sig att den tröstare, som för det tyska folket uppstod under denna tid i den geniale Heinrich Schütz, ej blef hörd och förstådd, han som dock i sin »Symphonia Sacra»: »Kommen till mig, I alle som arbeten och äro betungade» skapat ett så härligt verk af medlidande och tröst.

Ett århundrade gick om till dess under en Händels och Bachs kraftfulla händer den tyska musiken med framgång kunde ställa upp polyfoniens grundsats emot den italienska enstämmigheten. För att finna i hvad mått denna konst är social behöfver man endast erinra sig »Halleluja» ur Händels »Messias», hvilket ljuder såsom väldigt glädjerop från världens alla hörn, och när dubbelkörerna ur Mattheus-passionen eller höga messan upptornar sina under för åhörarne, så måste man erkänna att hela mänskligheten, kunna kallas mästerverk i högsta mening.

Social i ordets bästa mening var äfven Haydns konst, »Skapelsens» och »Årstidernas» sångare. Om han också lefde i en furstes sold, härstammade han dock från folket och glömde det icke. Han visade den hulda sånggudinnan lifvet ute på fältet, i ängarna och skogen och gjorde henne till landtmannens väninna. Och ännu mera: i stället för fugan, denna stränga form för förening mellan stämmorna, satte han den friare i symfonien och blef så Beethovens förelöpare. Mozart står i denna utveckling såsom ett underbart blomster vid sidan af vägen; hans själ var icke medeltidens anima symphonalis. Man må taga ur hans mästerverk hvad som helst, Mozart är dock alltid sig själf; man kan ej kalla honom hvarken folkets eller de förnämes förtrogne. Hans snilles väsen är enheten i stället för mångfalden, och därför just torde han förtjäna namnet den gudomlige.

Beethovens skapelser däremot äro de fullkomligaste uttryck för det universella lifvet, man kan tänka sig. Omätlig sympati för medmänniskorna är det djupa underlaget i hans verk; däri ligger deras upphöjda skönhet. Har man ansett honom i lifvet för en människohatare, så visar det bekanta testamentet från Heiligenstadt hur mycket man bedragit sig på honom, ifall icke det i högsta klarhet framginge ur hans skapelser. Om han först egnade sin »Eroica» åt en enskild man, åt Bonaparte, så har han sedan, då han fann sig bedragen på honom, egnat den åt hela den stridande och segrande mänskligheten. I »Pastoral»-symfonien visar han sinne för naturen, deltagande i den allmänmänskliga känslan för dess skönhet och storhet, och denna allmänna och rika medkänsla finner sedan sitt mest geniala och fulländade uttryck i hans »Missa solennis» och 9:de symfonien, däri han hyllar glädjen och tonerna, som skola göra alla människor »till bröder», däri han »famnar hela mänskligheten». (Forts.)

* Ur en längre uppsats i Neue Musikzeitung.

Konsten att bedöma ett musikstyckes art.

(Amerikansk humoresk.)

Det finns ett ganska enkelt medel, som den störste ignorant kan använda för att finna om ett musikstycke har värde eller är bara strunt:

Om musiken tycks säga »1, 2, 3, hopp, hopp, hopp,» eller »1, 2, 3, bum,

bum, bum,» då kan du säkert räkna på att det är ett simpelt stycke, som du måste djupt förakta.

Men om du hör en musik, hvilken ljuder som om ett specielt sorteradt antal noter vore lagda i ett fat och flitigt omrörda såsom ett slags harmonisk sillsallat, då må du veta att det är en fuga, och du kan med trygghet visa i ditt anlete det djupaste intresse.

Om musiken gör ett intryck som om tonerna tillfälligtvis tid efter annan droppade ned på marken och söka åstadkomma ett tillstånd af lugn och sömnaktighet, då är stycket vanligen ett notturno, och notturnon, eller nocturner, höra som man vet till utsökt fin musik.

Tyckas noterna likasom anlända i vagnslaster och hvar och en vagn innehålla särskilda artiklar, och om vagnraden behöfver en förfärligt lång tid för att passera, då är musikstycket sannolikt en symfoni, och symfonier äro de största och ståtligaste verk som skapats.

Om det synes som om noterna kastats fram i massa, sedan sammanskyfflats i högar och slutligen sprängts i luften med dynamit, så är det en rhapsodie, (se latinska ordet »raptus» i något lexikon) och det hör till musik af nyaste fason.

Musikpressen.

På Abr Hirschs förlag har utkommit:

för piano, två händer:

Skalor och Ackorder, uppställda och anordnade för användning vid piano-undervisningen. Pris 1 kr.

Häftet innehåller: *Skalor*. I diatoniska dur- och mollskalor, II kromatiska skalor, III skalor i terser, IV skalor i sexter. *Ackorder*. I ackorder i alla dur- och molltonarter. II, brutna treklanger a) med undersättning, b) utan undersättning, III brutna septim-ackorder, a) dominant-septimackorder, b) förminskade septimackorder. En inledning redogör för skalornas sammansättning af hel- och halftoner etc. Efter hvarje durskala följer mollskalan på samma tonart (C-dur och C-moll — icke parallellskalorna C-dur och A-moll, såsom vanligt). Decimaskalorna förekomma icke i denna samling. Ackord-afdelningen inledes med förklaring af namnet, treklangen med dess lägen och omvändningar samt fyrklangerna (septim-ackorden). Noggrann fingersättning är naturligtvis angifven.

Litteratur.

Journalistföreningen i Köpenhamn har utgifvit:

Prögrammet. Ser. 10 och 11. Det första af dessa häften innehåller: »En miniature» (om Sophie Menter), »Om att gå på konsert i Paris», Schubertiana II (med Schwinds teckning af Schubert och Vogl vid klaveret) samt »Leoncavallo och hans Bajadser». Det andra: »Scholanders debut i Köpenhamn», af Charles Kjerulf (med bild af S., sittande med lutan); Carmens komponist och »En novell af Hector Berlioz (med hans porträtt). Häftena inledas som vanligt med kort teater- och konsertrevy från Köpenhamn på franska, engelska och tyska.

Från scenen och konsertsalen.

Kgl. teatern. Mars 1. MOZART: *Don Juan* (Don Juan; hr Forsell, gäst); Leporello: hr Stiebel, debut). — 2, 6, 8, 12. SAINT-SAËNS: *Simson och Delila*. — 4. BELLINI: *Norma*. — 5 W. STENHAMMAR: *Gillet på Solhaug*. — 7 BOIELDIEU: *Hvita frun på slottet Avenel* (Georges Brown: hr Naval, gäst). — 9 GOUNOD: *Romeo och Julia* (Romeo hr Naval, gäst; Julia: frk Svärdström). — 11 VERDI: *Ernani* (Elvira, Giovanna: fru Östberg, frk Lindegren; Carl V: hr Forsell, gäst; Ernani, Silva, Don Richardo: hrr Ödmann, Sellergren, Ericson). — 13 GLUCK: *Orfevs*; MASCAGNI: *På Sicilien*. — 14 BOITO: *Mefistofeles*.

Vasa-teatern. Febr. 21—mars 9. L. VARNEY: *Musketörerna i klostret* (Gontran: hr Sjöholm). — Mars 1, 8 *Nerkingarne* (matiné). — 10—14 J. STRAUSS: *Wienerblod*.

Musikaliska akademien. Mars 2. Konsert af frk MARTA SANDAL och hr HENRY BRAMSEN. Biträdande: hr W. Stenhammar. — 4, 6, 8 konserter af STORHERTIGLIGA BADENSISKA LIFGRENADIÄR-REGEMENTETS orkester, dirigent: musikdir. Adolf Boettge. — 5 Romans-afton (2:a) af hr FRANZ NAVAL. — 7 KONSERTFÖRENINGENS 4:e konsert. Biträdande solist: hr Holger Nyblom; dirigent; hr Tor Aulin. 1 Mozart: Symfoni n:r 38 D-dur; 2 W. Peterson-Berger: »Florez och Blanzeflor», dikt för baryton och orkester; 3 Rich. Strauss: Förspel till operan »Guntram»; 4 A. Dvoràk: Symfoni n:r 3, F-dur. — 9, 12 konserter af lady HALLÉ (Norman-Neruda) och hr LEONARD BORWICK. — 13 Romansafton af grefvinnan AINA MANNERHEIM. Biträdande: hr W. Stenhammar.

Vetenskaps-Akademien. Mars 2. Konsert af dr. A. M. MYRBERG (för nödlidande i Norrland). Biträdande: Kvartettsångareförbundet, fru Munthe-Sandberg, frkn Naima Stjernspets, Signe Rappe, Märtha Ohlson, hrr W. Klein, C. Gellrich, N. Zedeler.

Fortsatt gästspel af hrr Naval och Forsell samt uppförande af »Simson och Delila» hafva utgjort det märkligaste på operan i första hälften af denna månad. Hr Naval har, såsom ofvan synes, uppträdt i förut här af honom gifna roller. Hr Forsell har haft en ny sådan såsom Carl V i »Ernani», hvilken opera åter upptagits för detta gästspel. Hr F. var naturligtvis en ståtlig kejsarfigur och gaf med undantag af en och annan röstforcering det vokala partiet med en framgång, som intygades af rikt bifall.

Fröken Svärdström har haft en ny roll såsom Julia i Gounods »Romeo och Julia». En samtidigt med denna operaföreställning inträffande konsert hindrade oss att bevista densamma. — »Musketörerna» på Vasateatern måste genom sjukdomsfall ersättas med »Wienerblod». I dagarne upptages här en dans-operett »Florodora», om hvilken vi i nästa nummer få yttra oss.

Af månadens hittills varande konserter egde de första, 2 mars, samtidigt rum, på Musikaliska akademien Sandal-Bramsen-konsert, på Vetenskapsakademien dr Myrbergs till förmån för de nödlidande i Norrland. På den förstnämnda spelade hr Bramsen förr af honom gifna Tschaikowskys rococo-variationer, Sarabande och Gavotte af Bach, Schumanns »Träumerei» samt »Variations capriccieuses af Klengel. Frök. Sandal sjöng 6 sånger af Grieg, 6 Chansons populaires af Jacque Dalcroze, 3 af Stenhammar, ett par af Weingartner och en af Arnold Mendelssohn. Bifallet af den talrika publiken var rätt lifligt särdeles efter hr Bramsens nummer. Sångerskan slog som vanligt an med sitt mezza voce-föredrag. Myrbergs soaré hade äfven talrika åhörare. Programmet upptog utom inledningskören »Jag vet ett land», endast dr M:s kompositioner, började med tre nummer ur en melodisk suite, stråkkvartett, väl spelad af fru Munthe-Sandberg, frök. Stjernspetz samt hrr Gellrick och Zedeler. Af instrumentalverk utfördes för öfrigt Romans, Allegretto och Polonaise för violin och piano af frökn. Stjernspets och Märtha Ohlson, hvilken äfven spelade solo ett par pianostycken, »Skilda stämningar» och »Bröllop i Leksand», en liten suite i fyra nummer. Fröken Signe Rappe, som förut på välgörenhetskonserter härstädes vunnit mycket bifall för sin vackra röst och fina sångkonst, sjöng fem af dr Myrbergs mest anslående solosånger, och Kvartettsångareförbundet utförde tre kvartetter, hvaraf den lifliga »Midsommardans» särdeles slog an och bisserades. I stället för hr G. Sjöberg, som fått förhinder, sjöng hr W. Klein tre solosånger. Af det rika bifallet under aftonen erhöll äfven tonsättaren-konsertgifvaren sin del och fick emottaga en väldig blomsterlyra.

Herr Navals 2:a romansafton var ganska lyckad och inbringade den smakfulle sångaren en rik bifallsskörd af rätt talrik publik. Hr N. var denna afton vid mycket god röstdisposition. Programmet upptog sånger af Beethoven (Andenken, Neue Liebe, Neues Leben), Schubert (Auf. dem Flusse, Der Lindenbaum, Die Forelle), Brahms (Sonett), Hugo Wolf (Und willst Du deinen Liebsten sterben sehen), Rich. Strauss (Freundliche Vision), Mendelssohn (Frühlingslied), Weingartner (Du bist ein Kind), Ed. Schütt (Liebes-

nacht, St. Florian, hilf!) samt Em. Sjögren ur »Tannhäuser»-sångerna »Ich möchte schweben» och »Jahrlang möcht ich . . .» samt »An Eine». Utmärkt ackompanjemang presterades af hr Stenhammar.

Konsertföreningens 4:de konsert inleddes med en bekant symfoni, D-dur, utan menuett men med ett andante, som är något långdraget. Därefter sjöng hr Holger Nyblom Petersen-Bergers »Florez och Blanzeflor», dikt för baryton och orkester. Början och slutet af sången har med romantisk stämning vackra partier, däremellan förekommer en lifligt tecknad bröllopsfest med mera bullrande instrumentering. Tredje numret utgjordes af förspel till Rich. Strauss' musikdrama »Guntram» (Weimar 1894), en rätt enformig komposition i Wagnerstil. Efter denna kom ett helt uppfriskande slutnummer Dvoràks symfoni N:o 3, F-dur op. 76, ett allt igenom underhållande verk med organisk byggnad, friska melodiska idéer och talangfull, anslående instrumentering. Utförandet af samtliga nummer var det bästa, också erkändt af den fyllda salongen genom hyllning af orkester, solist och dirigent.

Badensiska regementsorkestern hade på sina tre konserter en mindre talrik publik. Å den första, bevistad af konungen, samt å den andra besökt af prins Carl med gemål, uppträdde dirigent och musikanter i uniform. Direktören Adolf Boettge uppgifves vara »grundläggare af historiska konserter i Tyskland». Orkestern hade goda instrument och musikanterna visade sig lika säkra i trakterande af blåsinstrument som stråkinstrument etc. Messingsorkestern blef dock för mycket bullrande i denna lokal inom fyra väggar. Programmen voro mångskiftande med gammal musik från 14—1700-talet till »Danse macabre» af Saint-Saëns och Perlen aus »Die Götterdämmerung», Jagtmusik och Wiener Volksmusik etc., musik från alla länder till och med China. Utom ofvannämnda instrument användes gitarr, mandolin, cymbal, dragspel etc. Instrumentalnumren afslötos ofta af unison eller fyrstämmig kör. Det skickliga utförandet äfvensom ett och annat nummer af intresse väckte välförtjänt bifall.

Att sådana första rangens konstnärer som lady Hallé och hr Borwick skulle spela för nära utsåldt hus är naturligt. Deras solo- och samspel står öfver all kritik. Lady Hallé är väl oöfverträffad som violonist, hr Borwicks pianospel är i klarhet, klang- och smakfullhet utsökt. Å första konserten spelade konstnärerna tillsamman Beethoven: Sonat G-dur op. 96, Rust: Suite D-moll, Dvoràk: 3 romantische stücke och Brahms-Joachim: ungerska danser, däraf bifallsstormen framkallade ett par extra; å andra konserten Brahms: Sonat D-moll, F. Ries: Preludium, Romanze och Scherzo ur F-dur-suite, Schubert: Rondo brilliant samt F. Neruda: Serénade slave och Mazurek. Herr Borwicks solonummer voro: Bach: Toccata, C-moll och Fantasi C-moll, Henselt: Toccatina, Brahms: Romanze, F-dur, Liszt-konsertetude, F-moll samt Händel: Capriccio, G-dur, Scarlatti: 2 pianostycken och Chopin: F-moll-fantasi, jämte ett par extra nummer.

Grefvinnan Mannerheims sista romansafton egde rum å Musikaliska akademien, som för denna slags sång är mindre fördelaktig än Vetenskapsakademien. Den sympatiska konstnärinnan blef äfven denna gång lifligt hyllad af stort auditorium och hade utmärkt ackompanjatör i hr Stenhammar. Soarén inleddes af en stor aria ur Reyers »Sigurd», som dock ej slog särdeles an. För öfrigt sjöngos sånger af Schubert, Schumann, Gounod, Massenet, Sibelius, Merikanto, Sjögren och Stenhammar. Den senare spelade solo 4 pianostycken af Brahms (op. 76) och två Impromptus af Schubert, hvilka följdes af lifligt bifall. Sångerskan tycktes denna afton ej fullt disponerad emedan intonationen en och annan gång var osäker i det för öfrigt utmärkta föredraget.

Musiknotiser

från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Herr Navál kommer att ytterligare ett par gånger uppträda å scenen och då i en här för honom ny rol, såsom Wilhelm Meister i »Mignon». En ung dansk sångerska, frk. Carla Maag lär komma att debutera här i samma opera. Den 22 d:s gifves å operan en matiné af frk. Marta Sandal och hr Henry Bramsen.

Fru Ida Ekmans romans-konsert, med biträde af hr W. Stenhammar, eger rum den 23 mars i Vetenskapsakademiens hörsal.

Dr. Wilhelm Svedbom, Musikaliska akademiens direktör, fyllde d. 8 mars 60 år. Födelsedagen firades på middagen denna dag i Musikaliska akademiens stora sal på ett särdeles anslående sätt. På inbjudning af v. præses, justitierådet Silfverstolpe, öfverintendenten Burén, förste hofkapellmästaren Nordqvist, professor Neruda och d:r Valentin, hade representanter ur hufvudstadens musiklif, vänner och bekanta till d:r Svedbom infunnit sig för att bevista en konsert, upptagande d:r Svedboms kompositioner under medverkan af hofkapellet och en kör, som till dels bestod af konservatoriets elever. Dirigenter voro direktör Borgstedt, som anförde två körer sjungna af eleverna, hofkapellmästaren Nordqvist, som anförde den välkända balladen »Sten Sture», sjungen med hr Lundqvists kända talang, samt professor Neruda, som ledde slutnumret »I rosengården», utfördt å Musikföreningens senaste konsert. Dessutom sjöng frk. Svärdström två af Svedboms visor: »Till Greta» och »En glad visa».

Den musikaliska underhållningen föregicks af ett kort hälsnings- och lyckönskningstal, hvari bl. a. upplystes om, att d:r Svedboms porträtt i olja skulle komma att utföras af en framstående konstnär för att hugfästa minnet af dagens betydelse och konservatoriedirektörens verksamhet.

Efter de första körerna riktade professor C. R. Nyblom i kåserande, till hjärtat gående hälsningsord uppmärksamheten på den utveckling d:r Svedbom genomgått allt sedan Upsalatiden. Det anslående och ofta med humoristisk anstrykning framsagda talet hälsades med det lifligaste bifall.

Hofkapellet hälsade jubilaren med fanfarer. En smakfull dekoration i fonden med d:r Svedboms byst, omgifven af grönt och blomsterlyra, prydde estraden, på hvilken till slut d:r Svedbom uppträdde och under bugningar framförde sitt tack till de medverkande och vid festen närvarande.

Musikaliska konstföreningen har af de till senaste täflan inlämnade arbetena till tryckning antagit Symfoni för stor orkester af Anton Andersen, hvarjämte föreningen beslutit utlysa ny täflan, till hvilken de svenska och norska tonsättare som önska deltaga kunna intill den 1 instundande sept. inlämna arbeten hos Musikaliska konstföreningens expedition (Abraham Hirschs förlag).

August Meissner, den mångårige dirigenten och populäre kapellmästaren i Berns' etablissement fyllde d. 6 mars 70 år och blef lifligt hyllad af fullsatta salonger, med blommor, orkestertusch etc. Aftonens konsert gafs såsom recett åt honom. Efter konserten var han af herrskapet Berns inbjuden till supé i festvåningen en trappa upp.

Frans Hedberg den populäre, hjärtevarme och rikt verksamme diktaren fyllde d. 2 mars 75 år och fick då röna många bevis på aktning och tillgifvenhet i form af blommor, telegram etc. Här ha vi en särskild anledning att fästa uppmärksamhet på hr Hedberg, enär han länge verkat vid k. operan och i vår teatervärld samt inlagt stor förtjänst såsom operalibrettist. Vi påminna nu blott om hans skådespel »Bröllopet på Ulfåsa», hans texter till Hallströms operor och öfversättningar af många sådana för k. operan.

Sigrid Arnoldson uppträdde d. 26 sistlidne febr. å hofteatern i Weimar som Carmen. Efter föreställningens slut tilldelade storhertigen af Sachsen-Weimar vår landsmaninna guldmedaljen för konst och vetenskap i Hvita falks-ordens band. Två dagar därefter uppträdde fru Sigrid Arnoldson i »Traviata» å hofteatern i Gotha och erhöll därvid hertigliga sachsiska förtjänstkorset i guld för konst och vetenskap.

Direktör Gustaf Hägg, vår framstående orgelspelare, Klara kyrkas organist, förbereder en konsert i denna under början af april. Detta årets konsert blifver säkert lika intressant och väl arrangerad som hr Häggs föregående och gifves med biträde af orkester. Programmet lär af mera betydande nummer upptaga en orgelkonsert af den ansedde italienske komponisten Enrico Bossi, Preludium och fuga af Bach och en orgelfantasi af Liszt hvars tema utgör vederdöparsången »Ad nos, ad salutaram undam» ur »Profeten».

Konserter af Leipziger Philharmoniska orkestern gifvas under Hans Windersteins direktion i Musikaliska akademien den 22, 23 och 24 mars. Som solister medverka vid dessa frök. Charlotte Huhn (sopran) från hofoperan i Dresden, hrr Télémaque Lombrino (pianist), Soma Pich-Steiner (violin) och Wilh. Willeke (violoncell).

Göteborg. Stora teatern, upptagen af Håkanson-Svennberg-turnén, har endast haft dramatisk repertoar. Å Folkteatern har fortfarande gifvits »En midsommarnatt i Dalarne». Hr Olallo Morales har annonserat om tre populära konserter härstädes, af hvilka den första gafs den 2 febr. med biträde af Aulinkvartetten (annonsen om denna, förut omnämnd, ledde till den oriktiga uppgiften i Sv. M. T. att dessa konserter voro tillställda af Aulinkvartetten). Vid den andra konserten, den 2 mars, biträddes hr M. af sin fru, f. Clary Asplund, samt hrr Carl Bredberg och A. Christiansen. Programmet upptog kompositioner af Robert Schumann: 1 Pianotrio, D moll, op. 63; 2 sånger (fru Morales); 3 Carnaval, op. 9. — Den 3 mars konserterade Badensiska militärorkestern i Lorenzbergs cirkus och samma afton hade hr Naväl en »romansafton», efterföljd af en sådan den 11 mars. En romansafton (»för välg. ändamål») gafs den 7:de af grefvinnan Aina Mannerheim, biträdd af hr Liljefors som ackompanjatör, med samma program som vid första Stockholmskonserten.

Uppsala. Stockholmska konsertföreningen under hr Aulins ledning gaf den 3 mars en konsert här i universitetets aula. Den inleddes med Beethovens 7:de symfoni, hvarpå följde Cæsar Francks symfoniska variationer för piano (hr Stenhammar) och orkester, Bachs Brandenburgerkonsert N:o 2, Stenhammars »Florez och Blanzeflor» samt Falks sång ur »Kärlekens komedi» af Sjögren», sjungna af hr Forsell, och slutligen förspelet till 3:e akten af »Mästersångarne» och Berlioz' Rakoczymarsch. Publiken var talrik och bifallet särdeles lifligt.

Från våra grannland.

Kristiania. Mars 1—12. Nationalteatern har af pjeser med musik denna tid uppfört »En midsommarnattsdröm» och »Røverne». Den 7 gafs en »stor symfonikonsert» med biträde af en ung dansk barytonsångare Louis Frölich, född i Gibraltar. Program icke annonseradt. Den 3 mars gaf »Kristiania Haandverks-sangforening» konsert under hr Iver Holters ledning, med biträde af hr Eyvind Alnæs. Programmet upptog: 1) Schubert-Liszt: Die Allmacht för tenor, manskör och orgel; 2) Mendelssohn: Beati morituri för à capella-kör; 3) Cherubini: körer med orgel ur »Missa pro defunctis»; 4) Grieg: »Den store hvite Flock» för bariton och kör; 5) Beethoven: Lofsång. — Den 4 gaf grefvinnan Aina Mannerheim romanssoaré här med biträde af pianisten J. Backer-Lunde. Ännu en finsk sångerska, fru Ida Ekman, har konserterat härstädes d. 9 och 12 mars för utsåldt hus. — Den 5:e d:s gaf Hildur Andersson och och Langes kvartett den 3:e (sista) kammarmusiksoarén med biträde af frk Olivia Dahl. Programmet upptog: 1) Smetana: Stråkkvartett (»Aus meinem Leben»); 2) Romanser; 3) Sigurd Lie: Pianokvintett (manuskript). — D. 10 och 11 mars gaf Badensiska orkestern »historiska konserter».

Helsingfors. Febr. 27—mars 12. Svenska teatern har denna tid haft att bjuda på ett par musikpjeser, nämligen »Rosenkind» och »Lilla helgonet»; de öfriga teatrarne endast dramatiska program. Filharmoniska sällskapet gaf sin 8:de symfonikonsert d. 2 mars med följande program: 1 Haydn: Symfoni, D-dur; 2 Brahms: konsert för violin (hr J. Hajek); 3 R. Strauss: »Tod und Verklärung». En konsert i Nya kyrkan har gifvits af Sally Basilier och hr Kaarle Saarilathii, hvarvid utfördes: 1 Widor: Symfoni, G-moll; 2. J. S. Bach: Aria ur H-moll-messan; 3 Saarilathii: 2 Canons; 4 Pergolese: Stabat mater; Tschaikowsky: Arioso ur kröningskantaten; 5 Saint-Saëns: Benediction nuptiale; Wennerbergs psalm n:o 6; 6 Bach: Adagio och Fuga, C-dur. En kompositionskonsert gafs d. 6:te af Erikki Melartin, biträdd af Filharmon. sällskapets orkester och en manskör: Program: 1 Förspel till »Pohjolan Häät»; 2 »Valen Turina»; 3 Symfoni, C-moll. D. 11 konserterade pianisten Selim Palmgren med biträde af Filharmon. sällskapets ork. Programmet upptog: 1 Weber: Consert-Stück; 2 Chopin: Etude, ciss-moll op. 23, Schubert-Liszt: »Soirées de Vienne» (A-dur); Sibelius-Palmgren: »Säf, säf, susa» 4 Liszt: konsert A-dur. Helsingfors' musikinstitut hade d. 9:de mars sin 11 musikafton, hvarvid utfördes: Busoni:violinsonat op. 29; D. Popper: Notturno, Arlequin och masurka samt Sinding: Trio op. 64.

Köpenhamn. Mars 1—12 Kgl. teaterns pjeser med musik har under ofvannämda tid utgjorts af »Syvsoverdag», »Carmen», »Liden Kirsten, »Aida», »En midsommarnattsdröm» och »Faust» samt baletten »Fiskeren og hans brud». Den 2 och 12 gaf hr Franz Naväl romansaftnar härstädes. Wolfgang Hansen gaf 5 mars den andra af sina abonnerade kammarmusiksoaréer med biträde af hrr Holm (violin), Johs (altviol) och Emil Hoeberg (violoncell). Programmet upptog: 1 Weber: Pianokvartett A-moll, op. 66; Saint-Saëns; Trio, F-dur, op. 18; Mozart: Pianokvartett, G-moll. Den 10 konserterade här Emil Sjögren med biträde af frök. Ellen Beck, som sjöng ett större antal af hans sånger, hvilka med stort bifall mottogos af den talrika publiken. Komponisten, som själf skötte ackompanjemanget, berömmes för sitt fina utförande af detta. En konsert af Lady Hallé och hr Borwick gafs d. 5 mars. Den 9 gafs af Sven Scholander och Charles Kjerulf en »visafton», som framkallade stort bifall, särskildt säges hr Kjerulf, den bekante komponisten och kritikern, ha varit lyckad i sitt föredrag.

Från andra land.

Paris. Med lysande framgång har på Stora operan gifvits Ernest Reyers feeriopera »La statue» först uppförd på Théâtre lyrique 1861. Hufvudrolerna innehades af fru Aino Achté och hr Delmas. Uppsättningen var lysande. Detta verk af Reyer (född 1823) anses vara hans bästa, stående framför hans på 1880- och -90 talet framträdande stora operor »Sigurd» och »Salammbo».

London. En wagnerfest anordnas här under tiden den 29 april—9 maj af direktionen för Covent Garden-teatern i London. Föreställningarna skola gifvas efter mönster från Bayreuth och äga rum från kl. 5 till 11 e. m., med $1^1/_2$ timmes paus efter första akten för dinéen. Hela Nibelungen-cykeln skall uppföras 2 gånger, under anförande af Hans Richter. Orkestern skall utgöras af 100 personer, och bland medverkande lyriska artister nämnas damerna Ternina och Fremstad, Lunn och Bolska samt hrr Van Dyck, Kraus, Van Rooy, m. fl. Dekorationer och iscensättning bli nya.

Å Svensk Musiktidnings Expedition, Vallingatan 11, 2 tr., samt i bok- och musikhandeln finnes till salu

Melodiska Minnesblad

4 Pianostycken — *Barcarolle. Mazurka, Canzonetta, Nenia* — af Frans J. Huss. Pris 1 kr.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flere årgångar, säljas billigt å tidningens expedition

Vallingatan 11, 2 tr.

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris (endast kontant) å expeditionen.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny, lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. **H. von Bocklet.**

Häft. 3 kr., i pappband 3: 50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjenst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det verkligen är.»
(Gotlands Allehanda.)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

J. G. MALMSJÖ, PIANOFABRIK
Kongl. Hofleverantör
GÖTEBORG
Etablerad 1843

Begagnade instrument tagas i utbyte. Bekväma afbetalningsvilkor.

Den *enda* svenska Pianofabrik, som vid mångfaldiga täflingar *alltid* erhållit *högsta* priset.

Talrika intyg från framstående musici och konstnärer.

GULDMEDALJ »för utmärkta flyglar och pianinos»
Göteborg 1891 Malmö 1896 Stockholm 1897
ensam bland svenska pianofabriker.
Inalles *21 första pris*

J. LUDV. OHLSON
STOCKHOLM
Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentens bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** verldsberömda Flyglar och Pianinos.

A.-B. Skandinaviska Orgel- & Pianofabriken
(f. d. Skandinaviska Orgelfabriken)
Grundad 1865
rekommenderar sin tillverkning af **Orglar** för kyrkor, skolor och hemmen samt **Pianinon.**
Obs.! Uteslutande svensk tillverkning och följaktligen af utmärktaste och solidaste beskaffenhet.
Priskurant på begäran. Alla förfrågningar besvaras omgående.
Utställning & kontor Mästersamuelsgatan 32, Stockholm.

Svensk Musiktidning

Nordiskt Musikblad. — 23:dje årgången. — ***För hvarje musikaliskt hem,***

utgifves 1903 efter samma plan som förut, innehållande ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris 5 kronor pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Vallingatan 11,*** *2 tr., i* ***bok-*** *och* ***musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***I landsorten*** *prenumereras bäst å* ***posten.***

N:o 1 innehåller porträtt af **F. A. Frieberg** *och* **Arvid Ödmann** *(såsom Johan af Leyden i »Profeten»); N:o 2 porträtt af* **Paula Lindberg,** *f. Frödin, och* **Anna Pettersson Norrie;** *N:o 3* **Saint-Saëns;** *N:o 4* **Aina Mannerheim, Robert Planquette;** *N:o 5* **Gust. Henrikson, Leon. Borwick.**

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, der musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Norges, Finlands och Danmarks hufvudstäder, utförliga biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m. Musikbilagan innehåller verkligt god musik.*

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och 4—5 e. m.

Vallingatan 11, 2 tr.

Frans J. Huss.

Innehåll: Maikki Järnefelt (med porträtt). — Beethoven, efter anteckningar af baron Trémont, meddelade af Jean Chantavoine. — Musiken ur sociologisk synpunkt. — Konsten att bedöma ett musikstyckes art. Amerikansk humoresk. — Musikpressen. — Litteratur. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten, från våra grannland och andra land. — Annonser.

CENTRALTRYCKERIET, STOCKHOLM, 1903.